

Betreft: Schriftelijke vragen van de Partij voor de Dieren aan het college van GS ex artikel 67 RvO betreffende doven obstakelverlichting windturbines

Geacht College,

Omwonenden van de windparken bij Delfzijl strijden al jaren tegen de lichtoverlast van de rood-knipperende verlichting van windturbines¹. Voor zowel mensen als dieren is deze lichtvervuiling ongezond en storend.

In Eemshaven en Veendam branden soortgelijke lichten. Eurus, exploitant van molens in zowel Delfzijl en Veendam, schijnt in Veendam wél de obstakelverlichting te doven. Eneco, exploitant van de molens in Delfzijl geeft het volgende aan:

“We wachten af tot de technologie voldoende ontwikkeld is. Daarmee voorkomen we dat we last hebben van kinderziektes en dat al onze windparken verschillende systemen krijgen, wat de complexiteit voor de aansturing vergroot. Als we ADLS-systemen gaan toepassen op onze windparken willen we dat er een betrouwbaar systeem staat wat aan de verwachtingen van zowel de omgeving als onszelf voldoet.”²

Lichtvervuiling en overlast kan sterk verminderd worden door het toepassen van detectieapparatuur, Aircraft Detection Lighting System (ADLS)³. De obstakellichten worden uitsluitend geactiveerd als er een vliegtuig nadert. In Groningen is relatief weinig vliegverkeer, toepassing van deze techniek zou grote winst betekenen voor mens, dier en natuur. ADLS is reeds jaren in gebruik, alleen locatiespecifieke testfasen zijn nog nodig. In Nederland wordt het al toegepast⁴ en is het gebruik goedgekeurd door de Inspectie Leefomgeving en Transport.

De provincie Groningen heeft €800.000 euro subsidie beschikbaar gesteld aan windmolenexploitanten voor het toepassen van ADLS techniek, de subsidieronde sluit 31 december 2024.

Wij stellen u graag de volgende vragen:

¹ <https://dvhn.nl/groningen/Mag-het-licht-uit-29293552.html>

² Antwoord van Eneco op vragen van een burger, zie ingekomen brief d.d. 09-12-2024

³ <https://www.lanthan-safe-sky.com/en/adls/>

⁴ <https://windpower.nl.com/2024/03/12/adls-system-activated-on-koningspleij-wind-farm-turbines/>

1. Is er gebruik gemaakt van bovengenoemde subsidie, in welke mate en voor welke windparken? Indien er weinig gebruik van is gemaakt, kunt u inschatten wat hiervan de oorzaak zou kunnen zijn of bent u bereid dat te laten onderzoeken?
2. Wordt overwogen volgend jaar opnieuw een subsidie open te stellen om windmolenexploitanten over de streep te trekken? Zo nee, waarom niet?
3. Is het bij u bekend dat de energiemaatschappijen ENECO en Eurus Energy weigeren om de beschikbare technieken en subsidies aan te wenden voor het windmolenpark Delfzijl? Is hierover contact geweest met Eneco en/of Eurus? Zo ja, wat was de uitkomst van deze gesprekken? Zo nee, waarom niet?
4. Welke inspanningen heeft de provincie geleverd of gaat ze nog leveren om de energiemaatschappijen te bewegen de maatregelen zo snel mogelijk in te voeren bij windmolenpark Delfzijl?
5. Is het correct dat Eurus in Veendam de obstakelverlichting wél dooft? Wat vindt u van dit onderscheid? Is bij u bekend wat de redenen zijn voor deze selectieve weigering? Zo nee, bent u bereid dit na te gaan en het antwoord met ons te delen?
6. Kunt u aangeven welke mogelijkheden actualisaties van vergunningen van windmolenparken bieden om strengere eisen te stellen aan contour- en obstakelverlichting? Bent u bereid optimaal gebruik te maken van deze kansen om lichthinder zoveel mogelijk te reduceren?
7. Vele onderzoeken (o.a. ^{5,6,7}) tonen aan dat kunstverlichting sterke negatieve effecten heeft op diersoorten zoals (trek)vogels, vleermuizen en insecten. Ook in zout- en zoetwaterecosystemen zijn effecten aangetoond op o.a. de reproductie van vissen. Op welke wijze betreft u de conclusies uit dergelijke onderzoeken bij (toekomstige) vergunningverlening voor windparken en industrie?
8. Onderkent u het risico dat verlichting van (o.a.) windparken en industrie een significant negatief effect kan hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van beschermde soorten? Zo nee, waarom niet en waarop baseert u dit?
9. Wordt er bij bestaande windmolenparken, die in het verleden door de provincie zijn vergund, nog een actieve inspanning geleverd om de effecten op fauna te monitoren en schadelijke invloeden verder te minimaliseren? Zo nee, waarom niet?

In afwachting van uw antwoord,

met vriendelijke groet,

Stijn ten Hoeve

Fractievoorzitter Partij voor de Dieren

⁵ <https://rijkwaddenzee.nl/en/newsitem/artificial-light-at-night-wadden-sea/>

⁶ <https://www.newscientist.nl/nieuws/lichtvervuiling-kan-complete-ecosystemen-in-de-war-schoppen/>

⁷ [https://www.provincieantwerpen.be/content/dam/provant/dlm/pih/Literatuurstudie%20Effecten%20van%20nachtelijke%20buitenverlichting%20op%20biodiversiteit%20\(INBO\).pdf](https://www.provincieantwerpen.be/content/dam/provant/dlm/pih/Literatuurstudie%20Effecten%20van%20nachtelijke%20buitenverlichting%20op%20biodiversiteit%20(INBO).pdf)